

kan saameget bedre gjøre det, som det eventuelle Uvalgs Opmærksomhed jo er blevet henledet paa disse Punkter, og derved det væsentligste Tiemed med Sagens 1ste Behandling foreløbig opnaaet. Smidlertid er der dog een Paragraph, med Hensyn til hvilken jeg maa tillade mig en Bemærkning. Den ærede Folkethingsmand for Maribo Amts 1ste Valgfreds (Hage) omtalte under en foregaaende Forhandling, at det dog kunde være tvivlsomt, om det var rigtigt ganske at opgive den tidligere Idee om at danne Herredsraad, mellem Sogneraad og Amtsraad. Jeg vil ikke sige, at jeg anseer det for nødvendigt at danne saadanne Herredsraad, men der er en Paragraph i det foreliggende Lovkast, nemlig § 17, som naturligen henleder Opmærksomheden paa de Forhold, som man tidligere havde tænkt sig henlagte under Herredsraadene. Denne Paragraph forekommer mig ikke at være fyldestgjørende. Det hedder nemlig der, at med Hensyn til de Anliggender, som ere særegne for visse Dele af Amtene, Dele, som ikke falde sammen med enkelte Sogne, skal Bestemmelse træffes umiddelbart af Amtsraadet; det er navnlig med Hensyn til Forhold, som staae i Forbindelse med Retskrebsene. Men som bekjendt gives der flere Jurisdictioner, der ikke ligge i eet enkelt Amt, men i flere Amter, og der vil det vistnok i alt Fald være nødvendigt paa en eller anden Maade at give de flere Amtsraad Leilighed til at tage Bestemmelse om disse Anliggender. — Der er af flere ærede Talere gjort Bemærkninger med Hensyn til den Maade, hvorpaa Sogneforstanderskaberne ere stillede i Sammenligning med Amtsraadene; der er navnlig fra flere Sider fremsat Erindringer mod Lovkastets § 14. Jeg stulde ikke være kommen tilbage, til disse Bemærkninger eller til denne Paragraph, hvis ikke den ærede Minister havde imøbegaaet disse Bemærkninger paa en Maade, som idetmindste for mig ikke har været tilfredsstillende. Det er forekommet mig, ligesom flere andre Medlemmer og navnlig det ærede Medlem for Aarhus Amts

1ste Valgfreds (Winther), at der virkelig er noget Beshnderligt i, at Lovkastets Motiver udtale, at det ansees for nødvendigt at anvende disse strenge Tvangsmidler mod Amtsraadsmedlemmer, fordi de ansees for at være saa oplyste og i det Hele saa velindede, mens det derimod ansees nødvendigt at anvende dem ligeoverfor Sogneforstanderskabets Medlemmer. Den ærede Minister sagde, at hvor der var Spørgsmaal om at paalægge de enkelte Medlemmer af Sogneforstanderskabet Ansvar, der stulde Amtsraadet ikke træffe den endelige afgjørende Bestemmelse, idet Ansvar kun kunde paalægges ved Domstolenes Kjendelse. Dette er fuldkomment rigtigt, men jeg maa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det ikke sees af Paragraphen, at det er dens Mening, at der skal fordres eller skal kunne fordres en Afgjørelse af Domstolene, for at den første Deel af § 14, hvorefter Amtsraadet under fortløbende Dagsmulter kan paalægge Sogneforstanderskabet at gjøre Noget, som det har troet hidtil ikke at burde gjøre eller ikke at have været forpligtet til at gjøre, skal kunne komme til Anvendelse. Det Spørgsmaal, som jeg fornemmelig kunde ønske besvaret med Hensyn til den første Deel af § 14, er derfor dette: Er det Meningen, at Amtsraadet skal have den endelige og upaankelige Afgjørelse af det Spørgsmaal, hvad et Sogneforstanderskab skal ansees for lovlig forpligtet til at gjøre? Naar et Sogneforstanderskab mener, at det ikke er forpligtet til at gjøre det eller det, ja maaskee endogsaa, at det ikke er berettiget dertil, skal saa Amtsraadet kunne sige: Det er feil, Sogneforstanderskabet skal gjøre det, og vi paalægge Sogneforstanderskabet under fortløbende Dagsmulter at gjøre det? Skal Amtsraadet være berettiget til at sige dette saaledes, at Sogneforstanderskabet ikke skal kunne bringe Spørgsmaalet frem for nogen anden Autoritet? Hvis det er Meningen, saaledes som den ærede Minister syntes at antyde det med Hensyn til den sidste Deel af § 14, at Spørgsmaalet kan bringes for Domstolene,